

ЗОВНІШНЯ ПОЛІТИКА ТА НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА

Торічний Вадим Олександрович,

к.психол.н.,

*викладач кафедри спеціальних дисциплін факультету правоохоронної діяльності,
Національна академія Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького,
м. Київ*

ORCID 0000-0003-3336-6386

УДК 351:342.57

doi: 10.34213/tp.19.04.23

ПРОЦЕСИ ІНФОРМАТИЗАЦІЇ ДЕРЖАВНО-УПРАВЛІНСЬКИХ ВІДНОСИН ТА ВПЛИВ ЇХ НА БЕЗПЕКУ ДЕРЖАВИ

Розглянуто питання інформатизації та глобалізації як основних процесів сучасності. Проаналізовано вплив інформації на процеси державного управління. Охарактеризовано специфіку інформаційного забезпечення у формуванні державно-управлінських відносин.

Ключові слова: інформаційне забезпечення, державна політика безпеки, глобалізація, інформаційна безпека.

Постановка проблеми. Сучасний світовий політичний процес характеризується двома провідними тенденціями: глобалізацією та інформатизацією, базовою основою яких виступають інформаційні технології [1, с. 22]. Інформація має пряме відношення до політичних процесів у сучасному світі. Результати розвитку інформаційних технологій дозволяють сподіватися на створення динамічної світової інформаційної моделі. В останні роки неймовірно зростала інтенсивність споживання інформації в усіх сферах життєдіяльності людини і суспільства – у соціальній, науково-технічній, технологічній, статистичній, економічній та ін. Процеси збирання, нагромадження, перероблення та поширення інформації стають необхідною умовою нинішніх структур політичного та іншого управління, здійснення ефективних політичних впливів, вирішення масштабних економічних завдань.

Однак інформація – це не тільки сила творити. На жаль, вона володіє потенціалом дестабілізувати суспільство, якщо її практично необмежені можливості впливу на людину і суспільство використовуються в інтересах коаліційних і політичних угруповань, окремих держав чи окремих осіб. Досвід новітньої історії світу з усією очевидністю доводить: інформація може стати джерелом політичних і соціальних загроз. Саме ця обставина зумовила необхідність державно-правового й суспільного регулювання інформаційних потоків, зокрема діяльності засобів масової інформації (ЗМІ), а також виникнення спеціальної сфери політико-правових відносин, що забезпечують інформаційну безпеку особистості, суспільства і держави.

Електронні ЗМІ та Інтернет відіграють сьогодні все більшу роль у житті суспільства та держави. Державні структури, політичні партії, громадські об'єднання відкривають свої сайти і портали. Державні управлінці різного рангу активно використовують для комунікації з суспільством електронні мережеві структури. Потенційно вище стають можливості громадян брати

© Торічний В. О., 2019

участь у політичному процесі – обговоренні законопроектів, висуненні ініціатив, а також у соціальних інноваціях та ін. А використання електронного способу агітації багато в чому визначило результати президентських виборів 2019 р. в Україні. З огляду на це та інтенсивну інформатизацію політичних і державно-управлінських відносин вельми актуальною стає проблема забезпечення інформаційної безпеки в цій сфері.

Мета статі – розглянути роль інформатизації у функціонуванні системи державного управління, охарактеризувати проблеми та суперечності цього процесу та вплив їх на безпеку держави.

Ступінь вивченості проблеми. Основи вивчення проблем інформатизації та інформаційної безпеки держави, формування інформаційного суспільства розглядалися у працях зарубіжних дослідників Р. Арона, Д. Бела, П. Бурдье, І. Валерстайна, П. Друкера, Дж. Гелбрейта, Т. Розака, Е. Тофлера, К. Шеннона та ін.

У сучасних умовах, на наш погляд, потрібні дослідження та наукові розвідки, які б більшою мірою відбивали сучасний стан розвитку інформаційної сфери, тому ця проблематика є вкрай актуальною.

Виклад основного матеріалу. Як зазначають автори монографії “Державне регулювання забезпечення інформаційної безпеки”, наприкінці ХХ ст. у світі відбулося якісне оновлення інформаційно-комунікаційних технологій, кардинально змінюючи політичну сферу, трансформуючи її інститути та норми, конструюючи нові моделі взаємодії влади та суспільства [1, с. 5].

Інформаційна безпека у сфері державно-управлінських відносин має, на нашу думку, розглядатись як сукупність взаємодійових і взаємопов’язаних компонентів, а саме: загрози життєво важливим інтересам суспільства у сфері інформаційної безпеки, а також небезпеки, виклики та ризики; життєво важливі інтереси суспільства, держави та особистості, що підлягають інформаційному захисту; основні заходи, що здійснюються суб’єктами держави і громадянського суспільства з нейтралізації загроз, небезпек і ризиків у сфері інформаційної безпеки.

З процесуальної точки зору інформаційну безпеку може бути подано такими основними напрямками: інформаційна безпека у сфері політичних інтересів; інформаційна безпека у сфері політичних відносин; інформаційна безпека у виборчому процесі; інформаційна безпека у процесі партійного будівництва; інформаційна безпека зовнішньополітичного процесу та ін.

За основними сферами прояву системне вираження інформаційної безпеки локалізується в трьох напрямках: інформаційна безпека у сфері функціонування державних органів політичної влади (державна інформаційна безпека); інформаційна безпека, здійснювана у сфері громадянського суспільства (громадська інформаційна безпека); інформаційна безпека особистості, а також особиста інформаційна безпека.

За рівнями соціальної організації та геополітичним змістом інформаційна безпека виступає у вигляді таких компонентів: інформаційна безпека, яку забезпечують на міждержавному рівні; інформаційна безпека на національно-державному рівні; інформаційна безпека окремих регіонів на внутрішньодержавному рівні; інформаційна безпека, яку забезпечують на рівні органів місцевого самоврядування.

При аналізі інформаційної безпеки державно-управлінського процесу в Україні в умовах її соціальної, політичної та управлінської трансформації слід враховувати своєрідність її параметрів і пріоритетних компонентів.

По-перше, у період соціальної трансформації система інформаційної безпеки відчуває етап свого становлення з усіма його складнощами і невизначеностями.

По-друге, через зміст державної політики пріоритетними й актуальними складниками системи інформаційної безпеки виступають компоненти, які безпосередньо пов'язано з інститутами демократизації та громадянського суспільства, багатопартійністю і виборчою системою, що наразі є мало розвиненими в Україні. Події 2013–2014 рр. показали недостатню зрілість інститутів громадянського суспільства в Україні. При цьому суспільство на виборах 2019 р. (президентські й парламентські) виявило достатню зрілість, відмовивши в довірі чинній державно-управлінській системі.

По-третє, остаточне формування параметрів і компонентів системи інформаційної безпеки в Україні буде залежати від успішної нейтралізації інформаційних загроз, небезпек і ризиків, характерних для періоду соціальної трансформації.

У теоретичному плані розгляд проблем інформаційної безпеки державно-управлінської сфери тісно пов'язано з проблемою співвідношення інформатизації суспільства та його демократизацією. У пострадянській політичній та державно-управлінській науці з кінця 1990-х рр. значне поширення отримала точка зору, за якою інформатизація й демократизація знаходяться в діалектичних взаєминах. Розвиток демократії створює сприятливий соціальний клімат для інформатизації. З огляду на це інформатизацію можна назвати супутником сучасної демократії, вона неможлива без подальшої демократизації. Інформатизація суспільства, що розуміється як розвиток за допомогою інформаційних засобів пізнавальних соціальних структур і процесів, повинна перебувати в органічній єдності з процесами соціальної інтелектуалізації та істотним підвищенням творчого потенціалу особистості [3].

Інакше кажучи, взаємини демократії та інформатизації полягають у тому, що інформатизація, будучи залежна від певних соціально-політичних та економічних умов, сама впливає на ці умови, у т. ч. й на процеси демократизації.

Найголовнішою якістю демократії є гласність, яка сьогодні неможлива без ЗМІ. Посилення функціонування ЗМІ неможливе без розвитку інформаційних технічних засобів. З використанням інтерактивного телебачення (телебачення зі зворотним зв'язком) ефективність ЗМІ значно зростає. Додання до звичайного телевізора передавального пристрою з пультом зворотного зв'язку дозволяє глядачеві реагувати на питання ведучих телепрограм, брати участь в анкетованих голосуваннях тощо. Створюється новий ринок замовного телебачення на екрані комп'ютера. Демократизація суспільства набуває нової якості.

Інформаційні технології здатні підключити до активного політичного життя широкі верстви населення, виявляти громадську думку з актуальних проблем сучасності, доводити до відома громадян потрібну інформацію про діяльність державних органів, партійних та інших організацій.

Використання комп'ютерних моделей у процесі прийняття державно-управлінських рішень, не замінюючи цілеспрямованої практичної діяльності, може сприяти розкриттю альтернативних можливостей і більш обґрунтованого вибору. Сприятливий вплив інформаційних технологій на демократизацію настільки великий, що часто говорять про теледемократію – встановлення прямої демократії через підключення до засобів комунікацій.

Однак не без підстави існують й інші точки зору на співвідношення демократизації та інформатизації. Зокрема, Т. Роззак зазначає, що комп'ютеризація сприяє підриву демократичних цінностей, і попереджає, що, посилюючи панування еліти, нова інформаційна техніка ставить під загрозу і нашу свободу, і саме наше виживання [4, с. 14].

У цих умовах експлуатація нової техніки і технологій, на наш вигляд, значно посилить бюрократичні ієрархічні структури, поглибить прірву між державою та її громадянами, що призведе до формування “кібернетичної техніки правління”.

Усе це істотно ускладнює діяльність політичної опозиції. У результаті формується суворо організоване суспільство, оскільки комп'ютер як важливий організаційний засіб сприятиме встановленню порядку, властивого самому комп'ютеру. Відомий американський учений З. Бжезинський свого часу зазначав, що застосування інформаційної техніки в політичному управлінні суспільством призводить до формування системотехнічних методів і далі – до системотехнократії як антипода демократії. “Очевидно, тенденція до системократії буде являти собою в майбутньому своєрідний і повсякчас посилюваний виклик демократичному суспільству з боку всіх форм і напрямів бюрократії, які ніби злилися воедино, що полягає у вимозі більш чіткого поділу соціальних ролей і функціонування на основі повної технізації, автоматизації та комп'ютеризації суспільства” [5, с. 24, 57–59] (тут і далі переклад наш. – В. Т.).

Не без відомих підстав можна вважати, що застосування комп'ютерів може сприяти зміцненню репресивних функцій держави, обмеженню політичної свободи громадян і, врешті-решт, встановленню “комп'ютерного тероризму”. Тут ми впритул стикаємося з проблемою відкритості інформації та її контролю.

Розвиток і використання в державній практиці інформаційної техніки висуває, таким чином, дві проблеми: доля демократії і контроль над людиною. Справа в тому, що, як було показано раніше, держава володіє більшими, ніж будь-яка особистість, економічними й технічними можливостями для придбання та функціонування інформаційних засобів і може використовувати їх для контролю над окремими особами чи групами людей.

Демократичність суспільства залежить від ступеня інформованості її громадян. Однак повна свобода інформації може призвести до прямо протилежного результату – комп'ютерного контролю над особистістю, позбавлення особистої свободи. Факти свідчать, що інформаційна техніка нині широко використовується для контролю над особистістю, що підриває підвалини демократизації. Не без підстав експерти відзначають, що нині стає все більш очевидною загроза поліцейського й політичного спостереження за індивідами за допомогою інформаційної техніки.

Уже сьогодні цілком реально, коли звичайна пересічна людина, перебуваючи в будь-якій точці планети, може передавати й отримувати будь-

яку інформацію у візуальній, звуковій або текстовій формі. Це вже зараз призводить до того, що люди все менше безпосередньо спілкуються одне з одним.

Технічний прогрес уже дійшов до таких можливостей, коли будь-який власник мобільного телефону може відчувати себе “під ковпаком” у спецслужб. Наприклад, в Англії, Швейцарії, Індонезії та низці інших країн не тільки було розроблено, але вже експлуатуються системи, що дозволяють відстежувати пересування людини, яка має при собі стільниковий телефон, незалежно від того, включений він чи ні.

Контроль над інформацією найчастіше виливається у зловживання, починаючи з приховування інформації й закінчуючи її незаконним або небажаним опублікуванням. Цей контроль з боку держави набуває все більш вираженого політичного характеру.

Можна говорити про парадоксальну суперечність: ліберальний підхід до подальшого розвитку Інтернету з боку державних структур приховує в собі реальний ризик, що ця система буде використана дезінтегруючими та екстремістськими силами [6]. У той же час взяття мережі під щільний та офіційний державний контроль дає владі дуже привабливий ключ до суспільства тотальної керованості.

Пошук виходу з цих суперечностей технологічного розвитку цивілізації, моделювання варіантів нейтралізації нових загроз, без сумніву, на нашу думку, найближчими роками стануть важливим напрямом у науковій літературі.

Сьогодні в державно-управлінському просторі, в його принципах і правилах функціонування відбуваються радикальні зміни, він стає все більш насиченим інформацією і вкрай динамічним. При цьому як головний системний фактор інформаційного простору виступають масові політичні комунікації. Саме в рамках системи масових політичних комунікацій багато в чому складається процес інформаційної взаємодії основних політичних суб'єктів, реалізуються їхні політичні цілі та стратегії.

Слід зазначити, що формування й розвиток інформаційного політичного простору в Україні проходить у дуже непростих умовах, стикаючися з великою кількістю проблем соціально-політичного, економічного і правового характеру. На наш погляд, реформування системи державної влади й поглиблення економічної модернізації при нерозвиненості системи масових політичних комунікацій і громадянського суспільства, а також постійний зовнішній інформаційний тиск уповільнюють швидкість розвитку інформаційного простору України та заважають зміцненню його цілісності та єдності, а також оптимальному включенню в глобальний інформаційний простір.

Вивчення проблеми інформаційного політичного і державно-управлінського простору поєднується з аналізом місця і ролі держави в ньому як основного суб'єкта, що формує систему масових політичних комунікацій. Тільки держава здатна гарантувати громадську інформаційну свободу і захист персональних даних, забезпечувати безпеку національного інформаційного простору. Держава є центром тяжіння й перетину різних політичних комунікацій. При цьому інформаційні трансформації політичного простору змінили сутнісні риси самої держави, засоби і методи організації політичної влади, управління та контролю.

У зв'язку з цим особливої актуальності набувають питання статусу, якого набуває держава в сучасному інформаційному суспільстві, прийнятного ступеня контролю з боку держави інформаційно-політичного простору, необхідність вжиття заходів для ефективного функціонування й підтримки центрального політичного статусу держави.

Необхідно також об'єктивно оцінити, наскільки держава здатна протистояти іншим потужним інформаційно-політичним суб'єктам, наприклад транснаціональним корпораціям, визначити, якими способами та ресурсами вони повинні володіти для встановлення політичних комунікацій і якою має бути оптимальна модель взаємодії зі ЗМІ. Важливо з'ясувати, чи дійсно державна інформаційна політика перетворюється на ключовий спосіб керівництва та управління соціально-політичними відносинами або ж така тенденція має тимчасовий характер, і якою має бути ця політика, щоб, зберігаючи свободу думок, був можливим рух до поставлених загальнонаціональних цілей.

Наразі це проблемне поле розроблено досить слабо. При цьому особливо складно й суперечливо проходить аналіз відповідних процесів саме в Україні, політична модернізація якої залишається актуальною, незважаючи на минулі в 2013–2014 рр. процеси, що отримали назву “революція гідності”.

Сьогодні багато українських експертів, вчених, фахівців у сфері державно-управлінських відносин поділяють точку зору, згідно з якою нові засоби комунікації самі по собі не допомагають розвитку демократії. Більш того, сучасні інформаційні технології породжують додаткові загрози і ризики для традиційних принципів демократії. Електронні комунікації створюють у суспільстві нові інформаційні бар'єри, “віртуальну політику”, “маніпулятивну демократію” і навіть зменшують вплив суспільства на владу.

На нашу думку, у цьому контексті можна висловити гіпотезу про те, що найближчими роками багато держав можуть зіткнутися з кризою традиційної демократії в інформаційному суспільстві, де зникає “проблема свободи слова”, але виникає “проблема бути почутим”. Із розвитком інформаційного суспільства відбувається “демонтаж традиційних систем управління”, при цьому зворотні зв'язки в суспільстві, створювані конкуренцією масових партій, підміняються віртуальною політикою, що широко транслюється. Будучи позбавленим впливу на владу, суспільство перетворюється на подобу футбольних уболівальників, масово інформаційно залучених, але не здатних змінити характер гри або реальну політику футбольного клубу.

Однак не всі експерти розцінюють ризики інформаційного розвитку як пряму загрозу демократії. Сучасні технології нерідко формують більш досконали принципи взаємодії влади і суспільства, яких раніше просто не існувало. Так, відомий фахівець у сфері електронних комунікацій Ю. Нісневіч стверджує, що “концепція “електронного уряду” – це не стільки нові технології, скільки нова філософія державного управління, що має пріоритет з акцентом на надання владою громадських послуг” [7].

Індивідуальні та масові комунікації – це не загроза демократії, а перспектива її еволюції. Можливості нових комунікацій змінюють зв'язки в суспільстві і ведуть до його трансформації. Трансформація зв'язків у суспільстві, у свою чергу, приводить до адекватної трансформації механізмів демократії. Нові “інформаційні загрози”, на думку Ю. Нісневіч, – це не загрози демократії, а загрози інформаційній безпеці особистості та суспільства, загрози маніпулювання інформацією.

Можна припустити, що в сучасних умовах розширення сфери застосування інформаційних технологій здійснює складний і суперечливий вплив на сучасні суспільні процеси. З одного боку, у суспільстві виникають нові бар'єри, нові виміри нерівності та можливості для маніпуляцій. Але з іншого – одночасно зміцнюється особиста інформаційна незалежність, розширюються можливості для прямої демократії.

На нашу думку, абсолютно очевидно, що розвинені країни вже усвідомлюють ризики інформаційного розвитку для демократії: “Створюючи нові канали комунікації й зміщуючи фокус уваги на нові технології, уряд, можливо, збільшує фактичний розрив у реалізації прав громадян, багато з яких не звикли або не мають можливості використовувати нові інформаційні технології”.

У зв'язку з цим можна погодитися з точкою зору, згідно з якою суперечності, пов'язані з впливом інформаційних технологій у соціально-політичній сфері різних держав, можуть призвести до реальної загрози політичній стійкості держави, а в науковому сенсі формують “політико-інформаційну” проблему, яка виявляється в суперечливості цілей політичного розвитку, інформаційно-комунікативних принципів політичної модернізації, інноваційної моделі державного управління і традиційного домінування механістичної, маніпулятивної моделі в системі “суспільство – ЗМІ – влада”, яка виключає використання діалогових, комунікативних механізмів у прийнятті політичних рішень, що, у свою чергу, стримує процес реформування та якісні зміни управлінського середовища [8, с. 16].

Висновки з цього дослідження і перспективи подальших розвідок у цьому напрямі. Проте ми є свідками того, що кількісна та якісна інтенсифікація комунікаційних процесів, як наслідок освоєння комп'ютерних технологій, породила принципово новий вектор впливу на характер соціально-політичного та економічного розвитку соціуму. З появою Інтернету виникло нове, універсальне, інтерактивне інформаційне середовище, що розвивається за своїми законами і все наполегливіше заявляє про себе як про незамінний елемент сучасної політичної системи демократичного типу.

Підвищення рівня оперативності обміну інформацією, її доступності та “прозорості” рівною мірою для всіх акторів політичного процесу, унікальна можливість генерувати інформаційні потоки в обхід фільтрації з боку державних структур – усі ці очевидні й досить глибоко обговорювані вітчизняною політичною наукою потенційні ресурси Інтернету традиційно розглядаються як один із векторів демократизації політичної системи посттоталітарних суспільств.

Разом із тим питання безпеки, якісно нові виклики і загрози, пов'язані з інформаційними потоками всередині політичної системи, при побудові наукових теоретичних моделей інформаційного (постіндустріального) суспільства занадто часто витісняються на задній план. Проте не слід забувати, що інформаційні технології двояко впливають на сучасний політичний процес. З одного боку, спостерігається позитивна динаміка впливу їх на людину і суспільство, а з іншого – проявляються негативні тенденції, що відбивають як складний характер взаємодії людини з новими комп'ютерними системами, так і спроби використовувати їхній потенціал для пропаганди насильства, тероризму, людиноненависницької моралі.

З'явився спектр нових інформаційних загроз, що здійснюються за допомогою спеціально дібраної системи інформації, спрямованих на дестабілізацію суспільства. У державно-управлінській сфері з'являються нові можливості для маніпулювання суспільною свідомістю, політичними настановами та орієнтаціями різних соціальних груп. Технологічні досягнення, їхнє широке проникнення і фактична доступність ведуть до формування особливого світовідчуття. Віртуальна реальність істотно трансформує сучасну політичну дійсність.

Наслідки проникнення інформаційних технологій у традиційні моделі відносин у сфері політики неоднозначні та суперечливі. З одного боку, інформаційні технології сприяють формуванню більш досконалих принципів взаємодії влади і суспільства, що не існували раніше. За допомогою електронних пристроїв зміцнюється особиста інформаційна незалежність, розширюються можливості для конвенційної участі людей у політичному процесі. З іншого – інформаційні технології породжують додаткові загрози і ризики для традиційних принципів демократії. У суспільстві виникають нові інформаційні бар'єри, нові виміри нерівності, "віртуальна політика" і "маніпулятивна демократія".

Список використаних джерел

1. Державне регулювання забезпечення інформаційної безпеки : монографія / Домбровська С. М., Удянький М. М., Домбровський Л. В., Карпеко Н. М. Київ : НУЦЗУ, 2019. 279 с.
2. Федоров А. В. Информационная безопасность в мировом политическом процессе. М. : МГИМО, 2006. С. 22.
3. Негодаев И. А. На путях к информационному обществу. Ростов н/Д. : Изд-во ДГТУ, 1999. URL: <http://lib.socio.msu.ru> (дата звернення: 03.08.2019).
4. Roszak T. The Cult of Information: The Folklore of Computers and the True Art of Thinking. New York : Pantheon Book, 1986. P. 14.
5. Бжезинский З. Стратегический взгляд. Америка и глобальный кризис / пер. с англ. М. Десятовой. М. : Астрель, 2012. 287 с.
6. Морозов И. Л. Глобальные кибернетические системы как фактор безопасности демократического транзита. URL: <http://morozov.vlz.ru/library/bezo.htm> (дата звернення: 03.08.2019).
7. Нисневич Ю. А. *Информация и власть*. М. : Мысль, 2000. 175 с.
8. Дмитрачков И. В. Информационно-коммуникативное обеспечение государственного управления в контексте политической модернизации : автореф. дис. ... канд. полит. наук. М., 2008. С. 16.

References

1. Dombrovska, S.M., Udiankyi, M.M., Dombrovskiy, L.V., Karpeko. N.M. (2019). Derzhavne rehuliuivannia zabezpechennia informatsiinoi bezpeky. Kyiv: NUTsZU [in Ukrainian].
2. Fedorov, A.V. (2006). Informatsionnaya bezopasnost v mirovom politicheskom protsesse. Moscow: MGIMO, 22 [in Russian].
3. Negodayev, I.A. (1999). Na putyakh k informatsionnomu obshchestvu. Rostov n/D.: Izd-vo DGTU. URL: <http://lib.socio.msu.ru> [in Russian].
4. Roszak, T. (1986). The Cult of Information: The Folklore of Computers and the True Art of Thinking. New York: Pantheon Book.
5. Bzhezinskiy, Z. Strategicheskiiy vzglyad. Amerika i globalnyy krizi. Moscow: Astrel [in Russian].
6. Morozov, I.L. Globalnyye kiberneticheskiye sistemy kak faktor bezopasnosti demokraticeskogo tranzita. URL: <http://morozov.vlz.ru/library/bezo.htm> [in Russian].
7. Nisnevich, Yu.A. (2000). Informatsiya i vlast. Moscow: Mysl [in Russian].
8. Dmitrachkov, I.V. (2008). Informatsionno-kommunikativnoye obespecheniye gosudarstvennogo upravleniya v kontekste politicheskoy modernizatsii. *Extended abstract of candidate's thesis*. Moscow [in Russian].

Torychniy V. O., PhD in Psychologics, Lecturer of Special Disciplines Department
of Law Enforcement Faculty, National Academy of the State Border Guard Service of Ukraine,
Kyiv
ORCID 0000-0003-3336-6386

PROCESSES OF INFORMATIZATION OF PUBLIC-ADMINISTRATIVE RELATIONS AND THEIR IMPACT ON STATE SECURITY

Problem statement. Electronic mass media and the Internet play an increasingly important role in the life of today's society and the state. State agencies, political parties, public associations launch their sites and web portals. Public administrators of different rank make active use of electronic network structures in their communications with the society.

The degree of problem exploration. The fundamentals for the studies of the problems of informatization and information security of the state, formation of information society have been considered in the works of foreign researchers R. Aron, D. Bell, P. Bourdieu, I. Wallerstein, P. Drucker, J. Galbraith, T. Roszak, A. Toffler, K. Shannon and others.

The paper objective is to explore the role of informatization in the functioning of the public administration system, and characterize the problems and contradictions of this process and their impact on the state security.

The paper main body. Under the current conditions, in our opinion, a quality renovation of information and communications technologies has taken place, changing the political sphere cardinally, transforming its institutions and norms, constructing new models of the interaction between the authorities and the society.

The current stage of human civilization development testifies to the fact that the formed information security parameters, stereotypes and habits, to a large extent, do not conform to the tasks of providing national security. At the same time, information support for the security of Ukraine is closely connected with its being part of technical cooperation worldwide.

In our opinion, the national security concept of Ukraine should also include the concept of the Ukrainian society's informatization, since the security risks, caused by the lack of modern means of information support for public administration, economy, and social policies, are in large excess over the affordable expenses on their informatization.

Conclusions. The consequences of information technologies penetrating traditional models of political interaction are ambiguous and contradictory. On the one hand, information technologies encourage formation of improved principles of interaction between the authorities and the society, which did not exist before. Due to electronic devices, personal information independence is enhanced, and the opportunities for conventional participation of people in the political process expand. On the other – information technologies entail additional threats and risks to traditional democratic principles. New information barriers, new inequalities, "virtual politics" and "manipulative democracy" emerge in the society.

Key words: information support, state security policy, globalization, information security.

Надійшла до редакції 14.11.2019 р.